

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол Комітету з питань управління
інформаційною безпекою АБ

«УКРГАЗБАНК»

від «26» березня 2024 року № 3

Голова Комітету

Тамара САВОЩЕНКО

**Правила оброблення електронних документів
в АБ «УКРГАЗБАНК»**

Київ - 2024

Зміст

1. Загальні положення	3
2. Терміни та скорочення	3
3. Порядок використання ЕП та електронних печаток Банку	5
4. Порядок створення і засвідчення електронної копії з паперового документа	6
5. Порядок створення і засвідчення паперової копії електронного документа	6
6. Порядок виявлення будь-яких змін в електронному документі, в електронній копії з паперового документа	7
7. Виявлення будь-яких змін в ЕД, в електронній копії з паперового документа після використання ЕП	7
8. Порядок виявлення будь-яких змін електронної печатки після її використання для засвідчення ЕД, електронної копії з паперового документа	9
9. Прикінцеві положення	9

1. Загальні положення

Правила оброблення електронних документів в АБ «УКРГАЗБАНК» (далі – Правила) унормовують вимоги щодо використання у визначених наказом Голови Правління Системах ІСТ, які використовуються для приймання, реєстрації, оброблення, зберігання, надсилання електронних документів, а також встановлення порядку дій при роботі з електронними документами, в тому числі з метою виявлення будь-яких змін в електронних документах після їх підписання.

Правила розроблені відповідно до:

Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг»;

Закону України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги»;

Положення про використання електронного підпису та електронної печатки, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 20.12.2023 № 172;

інших нормативно-правових актів Національного банку України;

вимог внутрішніх документів Банку.

Метою Правил є встановлення порядку дій при роботі з електронним документом та паперовим документом, зокрема в частині виявлення змін в електронному документі та змін електронного підпису після підписання електронного документа з метою забезпечення належного рівня інформаційної безпеки та дотримання Банком вимог чинного законодавства України.

Дія Правил розповсюджується на всіх працівників Банку, які згідно з своїми посадовими обов'язками працюють з електронними документами (далі ЕД), паперовими документами, електронним підписом, кваліфікованою електронною печаткою та удосконаленою електронною печаткою, а саме:

– обробляють ЕД, які отримано від клієнтів/контрагентів Банку з використанням кваліфікованого ЕП, удосконаленого ЕП та з яких створюють копії документів на паперових носіях;

– обробляють паперові документи (далі ПД), які отримано від контрагентів Банку, Національного банку та інших суб'єктів господарювання та фізичних осіб та з яких створюють копії документів в електронному вигляді;

– обробляють ЕД та/або ПД та відповідні копії цих документів, здійснюють підготовку цих документів та їх копій для відправлення клієнтам/контрагентам Банку, клієнтам Банку, Національному банку, іншим державним органам тощо;

– використовують в своїй роботі кваліфіковану електронну печатку Банку.

Банк забезпечує безперешкодний доступ клієнтам/контрагентам Банку та потенційним клієнтам/контрагентам Банку до цих Правил шляхом їх розміщення на веб - сайті Банку (<https://www.ukrgasbank.com>).

2. Терміни та скорочення

Відповідальні особи Банку – уповноважені особи Банку, які призначені розпорядчим документом Банку відповідальними особами за створення кваліфікованих ЕП, кваліфікованих електронних печаток, удосконалених ЕП, удосконалених електронних печаток на електронних документах.

Довірчий список - перелік кваліфікованих надавачів електронних довірчих послуг та інформації про послуги, що ними надаються.

Договір – Договір укладений у вигляді електронних документів із використанням ЕП між Банком та клієнтом/контрагентом.

Правила оброблення електронних документів в АБ «УКРГАЗБАНК»

ЕД - електронний документ.

Електронний підпис (ЕП) - електронні дані, які додаються підписувачем до інших електронних даних або логічно з ними пов'язуються і використовуються ним як підпис. Клієнти/контрагенти для здійснення електронного документообігу використовують Простий ЕП, Удосконалений ЕП та Кваліфікований ЕП.

ЗНКІ – захищений носій ключової інформації.

СДО «ЕКО БУМ 24/7» для юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, мобільний додаток «Еко банк» – для фізичних осіб — система електронного платіжного документообігу, яка дозволяє підтримувати зв'язок з Банком безпосередньо з персонального комп'ютера/мобільного телефона клієнта, за наявності мережі Internet.

Кваліфікована електронна печатка - удосконалена електронна печатка, яка створюється з використанням засобу кваліфікованої електронної печатки і базується на кваліфікованому сертифікаті електронної печатки.

Кваліфікований електронний підпис (Кваліфікований ЕП) - удосконалений електронний підпис, який створюється з використанням засобу кваліфікованого електронного підпису і базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису.

Кваліфікований надавач електронних довірчих послуг (КНЕДП) - юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності, фізична особа - підприємець, яка надає одну або більше електронних довірчих послуг, діяльність якої відповідає вимогам Закону України "Про електронні довірчі послуги" та відомості про яку внесені до Довірчого списку.

Клієнт/контрагент Банку – фізична особа, юридична особа або фізична особа-підприємець, яка уклала з Банком Договір.

ПД - паперовий документ.

Система ІСТ - система, що створена для зберігання, пошуку та обробки інформації, яка є організаційною сукупністю ресурсів (людських, програмних, технічних), що надають та розповсюджують інформацію.

Удосконалений електронний підпис (Удосконалений ЕП) - вид електронного підпису, створений за результатом криптографічного перетворення електронних даних, з якими пов'язаний цей електронний підпис, з використанням засобу удосконаленого електронного підпису та особистого ключа, однозначно пов'язаного з підписувачем, і який дає змогу здійснити електронну ідентифікацію підписувача та виявити порушення цілісності електронних даних, з якими пов'язаний цей електронний підпис.

Удосконалена електронна печатка - електронна печатка, створена за результатом криптографічного перетворення електронних даних, з якими пов'язана ця електронна печатка, з використанням засобу удосконаленої електронної печатки та особистого ключа, однозначно пов'язаного із створювачем електронної печатки, і яка дає змогу здійснити електронну ідентифікацію створювача електронної печатки та виявити порушення цілісності електронних даних, з якими пов'язана ця електронна печатка

Хеш-функція – функція, що перетворює вхідні дані будь-якого (як правило великого) розміру в дані фіксованого розміру.

Перевірка цілісності - процедура перевірки цілісності електронного документа, яка проводиться шляхом підтвердження удосконаленого або кваліфікованого електронного підпису чи печатки.

Порушення цілісності інформації в системі ІСТ - будь-які несанкціоновані дії, які призводять до зміни електронних документів чи іншої інформації, які створюються, обробляються та зберігаються в системі ІСТ.

Інші терміни, що вживаються в Правилах, застосовуються в значеннях, визначених Глосарієм Банку, законодавчими актами України, нормативно-правовими актами Національного банку України, та внутрішніми документами Банку.

3. Порядок використання ЕП та електронних печаток Банку

ЕП є обов'язковим реквізитом ЕД. Накладанням ЕП завершується створення ЕД.

Підписувач, який створює ЕД з ЕП, цим самим засвідчує, що ознайомився з усім текстом документа, повністю зрозумів його зміст, не має заперечень до тексту документа (або його заперечення внесені як окремий реквізит документа) і свідомо застосовував свій ЕП у контексті, передбаченому документом (підписав, затвердив, погодив, завізував, засвідчив, ознайомився).

Під час створення, оброблення та зберігання ЕД застосовуватися такі види ЕП:

- 1) кваліфікований ЕП;
- 2) удосконалений ЕП;
- 3) УЕП з кваліфікованим сертифікатом;
- 4) кваліфікована електронна печатка;
- 5) електронна печатка з кваліфікованим сертифікатом;

Використання удосконаленого ЕП, удосконаленої електронної печатки при взаємодії між Банком і клієнтом/контрагентом здійснюється на підставі договору, укладеного між Банком і клієнтом/контрагентом після проведення ідентифікації та верифікації клієнта/контрагента відповідно до вимог законодавства України у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму. Укладення окремого договору щодо використання КЕП не вимагається.

ЕП має юридичну силу незалежно від технологій, що застосовуються для його створення, якщо відповідає таким умовам:

- 1) електронні дані, що використовуються для створення ЕП є унікальними та однозначно пов'язані із підписувачем і не пов'язані з жодною іншою особою;
- 2) ЕП дає змогу однозначно ідентифікувати підписувача;
- 3) технологія застосування ЕП забезпечує підписувачу під час підписування контроль електронних даних, які підписуються, та електронних даних, які використовуються для створення ЕП;

- 4) під час перевірки не виявлено будь-яких змін в ЕД;
- 5) під час перевірки не виявлено будь-яких змін ЕП після підписання ЕД.

У разі негативного результату перевірки Банк відмовляє в прийманні ЕД. У випадку компрометації особистого ключа клієнта/контрагента всі ЕД, підписані з використанням такого ЕП після компрометації вважаються недійсними.

Приймання, реєстрація, підтвердження про отримання ЕД від клієнтів/контрагентів здійснюється за електронною адресою Банку.

4. Порядок створення і засвідчення електронної копії з паперового документа

Електронна копія з ПД є аналогом ПД. Обов'язковим реквізитом електронної копії є ЕП, який використовується для ідентифікації підписувача електронної копії іншими суб'єктами електронного документообігу.

Накладанням ЕП завершується створення електронної копії з ПД.

Підписувач, який здійснив накладання ЕП на електронну копію з ПД, цим самим засвідчує ідентичність ПД до його електронної копії і свідомо застосував свій ЕП, як засвідчувальний.

Електронна копія з ПД з накладеним (накладеними) ЕП передається отримувачу (адресату, для якого було створено електронну копію з паперового документа) відповідними каналами комунікації з клієнтами/контрагентами Банку.

5. Порядок створення і засвідчення паперової копії електронного документа

Оригінал ЕД повинен давати змогу довести його цілісність та справжність у порядку, визначеному законодавством України та у визначених законодавством випадках може бути пред'явлений у візуальній формі відображення, в тому числі у вигляді копії на папері.

Оригіналом ЕД, отриманого в електронному вигляді, вважається електронний примірник такого документа з обов'язковими реквізитами, у тому числі з ЕП автора. Роздрукований електронний примірник такого документа в паперовому вигляді не вважається оригіналом.

ЕД, цілісність та автентичність яких забезпечено належним чином відповідно до вимог нормативно-правових актів з питань технічного захисту інформації та внутрішніх документів Банку, не можуть не прийматися до розгляду, не виконуватись або відкладатись у часі лише на тій підставі, що вони електронні.

Перевірка цілісності, достовірності та авторства електронних документів здійснюється Банком за допомогою засобів автоматизації, програмно технічних засобів перевірки чинності, у разі необхідності, за допомогою кваліфікованих сертифікатів відкритих ключів відповідно до вимог Закону України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги».

Для перевірки цілісності електронних документів підписаних кваліфікованим електронним підписом дозволяється використовувати державні онлайн ресурси, які використовують криптографічні алгоритми та протоколи, що відповідають чинному законодавству України.

У разі видачі копії ЕД на папері працівником Банку, який відповідно до посадових обов'язків створює та засвідчує паперові копії ЕД, проводиться обов'язкова перевірка цілісності ЕД засобами відповідної системи ІСТ. Лише у разі одержання позитивного результату перевірки цілісності ЕД він вважається справжнім.

На вимогу клієнта/контрагента Банк надає ЕД документ, оформлений в паперовій формі, та/або копію оригіналу ЕД в паперовій формі.

Копією документа на папері для ЕД є візуальне подання ЕД на папері, яке засвідчене підписом уповноваженої особи Банку.

Копія оригіналу ЕД в паперовій формі засвідчується шляхом проставлення напису «Згідно з оригіналом», назви посади, особистого підпису особи, яка засвідчує копію, її власне ім'я і прізвище, дати засвідчення копії. На лицьовому боці у верхньому правому куті першого аркуша документа проставляється напис «Копія».

6. Порядок виявлення будь-яких змін в електронному документі, в електронній копії з паперового документа

Перевірка ЕП клієнта/контрагента на предмет пошкодження та аутентифікації здійснюється з використанням Систем ІСТ. В разі негативного результату перевірки Банк відмовляє клієнту в прийомі електронного документа.

Процес виявлення наявності будь-яких змін в ЕД у разі необхідності здійснюється Банком з використанням Систем ІСТ, які забезпечують оброблення та зберігання ЕД.

ЕП дозволяє здійснити контроль цілісності кожного ЕД, оскільки при будь-якій випадковій або навмисній зміні електронного документа ЕП стане недійсним. Відповідно, якщо ЕД був модифікований, то перевірка цілісності цього ЕД виявить невідповідність ЕД накладеному на нього ЕП, що буде свідчити про негативний результат перевірки цілісності ЕД. Такий ЕД вважається недійсним.

Відповідальність за виявлення будь-яких змін в ЕД покладається на підрозділи Банку, які у своїй діяльності та/або процесах створюють, супроводжують ЕД.

7. Виявлення будь-яких змін в ЕД, в електронній копії з паперового документа після використання ЕП

Перевірка ЕП клієнта/контрагента на предмет пошкодження та автентифікації здійснюється з використанням Систем ІСТ Банку. У разі негативного результату перевірки ЕД Банк має право відмовити клієнту/контрагенту в прийманні та обробленні такого ЕД.

Перевірка удосконаленого ЕП клієнта/контрагента на предмет пошкодження та автентифікації здійснюється шляхом використання засобів криптографічного захисту інформації, які експлуатуються в Банку та мають сертифікат відповідності або позитивний експертний висновок за результатами державної експертизи в сфері криптографічного захисту інформації.

При підтвердженні кваліфікованого ЕП чи кваліфікованої електронної печатки їх дійсність підтверджується, за умови:

використання для створення кваліфікованого ЕП чи кваліфікованої електронної печатки кваліфікованого сертифіката ЕП чи печатки, який відповідає вимогам, встановленим Законом «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» (ч.2 стаття 23);

видачі кваліфікованого сертифіката ЕП чи печатки КНЕДП та його чинності на момент створення кваліфікованого ЕП чи печатки; відповідності значення відкритого ключа його значенню, яке міститься в кваліфікованому сертифікаті ЕП чи печатки;

правильного внесення унікального набору даних, які визначають підписувача чи створювача електронної печатки, до кваліфікованого сертифіката ЕП чи печатки;

зазначення у кваліфікованому сертифікаті ЕП про використання в ньому псевдоніма (у разі його використання особою на момент створення кваліфікованого ЕП);

підтвердження того, що особистий ключ, який використовувався для створення кваліфікованого ЕП чи печатки, зберігається в засобі кваліфікованого ЕП чи печатки;

відсутності порушення цілісності електронних даних, з якими пов'язаний цей кваліфікований ЕП чи печатка;

дотримання вимог, встановлених Законом «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» (ч.1 статті 17-1), на момент створення кваліфікованого ЕП чи печатки.

Під час надання кваліфікованої електронної довірчої послуги створення, перевірки та підтвердження кваліфікованого ЕП чи кваліфікованої електронної печатки використовується Довірчий список для перевірки статусу кваліфікованої електронної довірчої послуги, яку надає відповідний КНЕДП.

Для перевірки цілісності ЕД підписаних кваліфікованим ЕП необхідно використовувати державні онлайн ресурси, які використовують криптографічні алгоритми та протоколи, що відповідають чинному законодавству України.

За наявності будь-яких чинників, що ставлять під сумнів достовірність ЕД та чинність ЕП, яким засвідчувався ЕД, Банк відмовляє в його прийманні.

Відповідальність за виявлення будь-яких змін в ЕД покладається на підрозділи Банку, які у своїй діяльності та/або процесах створюють, супроводжують ЕД. Перевірка ЕП клієнта/контрагента на предмет пошкодження та аутентифікації здійснюється з використанням Систем ІСТ, які використовуються для приймання, реєстрації, оброблення, зберігання, надсилання електронних документів. В разі негативного результату перевірки Банк відмовляє клієнту в прийомі електронного документа. Перевірка на наявність будь-яких змін в ЕД, здійснюється засобами Систем ІСТ, в яких обробляється зазначені ЕД.

8. Порядок виявлення будь-яких змін електронної печатки після її використання для засвідчення ЕД, електронної копії з паперового документа

Перевірка ЕП клієнта/контрагента на предмет пошкодження та аутентифікації здійснюється з використанням програмно-технічних засобів Банку. В разі негативного результату перевірки Банк відмовляє клієнту/контрагенту в прийомі ЕД.

9. Прикінцеві положення

Ці Правила затверджуються рішенням Комітету з питань управління інформаційною безпекою Банку АБ «УКРГАЗБАНК».

Зміни до цих Правил затверджуються рішенням Комітету з питань управління інформаційною безпекою Банку АБ «УКРГАЗБАНК» та оформлюються окремим документом або шляхом їх викладення в новій редакції. Затвердження нової редакції Правил призводить до автоматичної втрати чинності попереднього документа Банку.

У разі невідповідності будь-якої частини цих Правил законодавству України, у тому числі нормативно-правовим актам НБУ, дія яких поширюється на Банк, зокрема, у зв'язку з їх прийняттям, внесенням змін або втратою чинності, ці Правила будуть діяти лише в тій частині, яка не суперечитиме законодавству України.

ПІДГОТОВЛЕНО:

Директор департаменту
інформаційної безпеки

Сергій НЕДЗЕЛЬСЬКИЙ